

Дискусія з елементами тренінгу «Протидія виявам насильства в учнівському середовищі».

Мета:

Навчальна:

- Сприяти протистоянню різним видам насильства
- Сприяти оволодінню інформацією про юридичний захист та психологічну допомогу

Розвивальна:

- Формувати дружні стосунки між учнями
- Формувати почуття гідності, гордості, та поняття честі у стосунках

Виховна :

- Виховувати юридичну, психологічну, фізіологічну свідомість
- Виховувати у дітей відповідальне ставлення до свого здоров'я, до власної особи

Обладнання: роздатковий матеріал, ватман, фломастери.

Основні поняття та терміни: психічне насилля, фізичне насилля, злість, агресія, жертва насилля, свідок насилля.

Тип уроку: урок – тренінг

Хід уроку

Організаційний момент

Актуалізація опорних знань та вмінь учнів

- > Що ви розумієте під поняттям «образа»?
- > Чи ображали вас колись однокласники, друзі? Яким чином?
- > Як ви відповідали на ці образи?

Мотивація навчальної діяльності учнів

Жорстокість, яка невпинно завойовує позиції засобів масової інформації, стає все більш поширеною і в міжлюдських стосунках.

Наше суспільство, яке до цього часу характеризувалося як суспільство, де відсутня агресія та жорстокість, зіткнулося з проблемою насильства, жорстокості вічна-віч.

Актуальне це питання і для шкільного колективу.

Повідомлення теми.

Викладання нового матеріалу:

Під фізичним насиллям слід розуміти нанесення особі удару, побоїв, заподіяння їй тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, спричинення смерті. До фізичного насилля можна віднести також застосування без згоди потерпілого наркотичних засобів, психотропних, отруйних чи сильнодіючих речовин з метою привести особу у безпорадний стан.

Серед всіх видів насилля психічне є найбільш складним і в той же час найбільш поширеним. Під психічним насиллям слід розуміти застосування погроз до особи, її залякування висловлюваннями, жестами чи іншими діями про застосування фізичного насильства до самої людини чи до її родичів, а також про знищення або пошкодження майна людини чи її родичів, погроза розголосити відомості, що ганьблять честь і гідність людини. Словесні картання, постійна критика, тероризація, нагадування. Шкода від психічного насилля є набагато сильнішою, ніж від фізичного. Якщо фізичне насилля можна визначити (хоча і не завжди) по фізичних пошкодженнях на тілі особи, то психологічне насилля калічить її душу, і його сліди непомітні

оточуючим до пори до часу. Психічне насилля практично завжди є супутником фізичного.

Вправа «Клубочок».

Ведучий тримає в руках клубок ниток, намотує нитку на палець, ставить будь-яке запитання, яке його цікавить, учаснику гри, той ловить клубочок, намотує нитку на палець, відповідає на запитання, а потім ставить своє запитання наступному гравцеві.

У кінці клубочок знову повертається до ведучого. Усі бачать нитки, які зв'язують учасників гри в одне ціле.

Опишіть свої почуття та дії в наведених ситуаціях.

Ситуація	Мої почуття	Мої вчинки
1. Мене образили, сказавши погане слово, або прізвисько ...		
2. Про мене сказали неправду, наговорили на мене...		
3. На мене звели наклеп...		
4. Зламали мій плейер...		
5. Я відповідаю в класі неправильно, а всі сміються з мене...		
6. Глузують з того, як я одягнений...		
7. Я з розмовляю з однокласником, а він не слухає...		

Об'єднати учнів у 3 групи («земля», «повітря», «сонце»)

Як почуває себе жертва насильства?

Сконцентруйтеся на особі, котра є жертвою насильства та дайте відповідь на наступні питання:

1. Як почуває себе жертва насильства (які емоції переживає)?
2. Яка у неї поведінка, як дає собі раду?
3. Що може думати – про себе, про інших?
4. Чого потребує?

Нехай кожна група запише свої відповіді на великому аркуші паперу під назвою: „Ситуація жертви насильства”. Дайте можливість представникам груп розказати про те, що написали та обговоріть усі плакати. Особливу увагу зверніть на різні можливі наслідки, як безпосередні так і ті, що віддалені у часі.

Інформація

Жертви насильства переживають тяжкі емоції – почуття приниження та сором, страх, розпач, смуток і злість. Довготривалі наслідки насильства для жертв – це занижена самооцінка та соціальні проблеми – труднощі у налагодженні контактів, схильність до ізолювання.

Жертви шкільного насильства дуже рідко говорять дорослим про свої проблеми. Часто мають досвід легковажного ставлення до їх проблеми зі сторони дорослих („тебе обзивають – не звертай уваги”, „не жалійся”). Побоюються погіршення ситуації, помсти зі сторони переслідувачів. Окрім того, їм перешкоджають сором та відчуття вини. Довготривале перебування під тиском агресорів може призвести до соматичних порушень, часто досить серйозних.

Жертва насильства потребує передусім групи осіб, які її підтримають, сприймуть та зрозуміють. Мусить відреагувати на важкий досвід та відновити почуття власної гідності.

Вправа «Мозковий штурм»

Назвіть приклади рішень, які можуть вплинути на тих, хто поводить себе агресивно. Пригадайте конкретну ситуацію, в якій вам вдалось зупинити агресора. Обговорюємо такі способи захисту, які не кривдять іншу особу. Список дієвої поведінки в ситуації агресії, згідно наступних категорій:

- Встановлення меж
напр. „не говори так до мене”, „я не погоджуюсь, щоб так мене називав”, „перестань, мене це нервує”, „я не люблю цього”
- Розмова про наслідки
„розповім класному керівнику”, „не буду з тобою говорити”, „я піду звідси”
- Звертання до інших по допомогу (дорослої особи або колеги)
- Вираження власної думки: „я не люблю такого одягу”, „але мені це подобається”
- Ігнорування або відхід
- Несподівано вразити агресора
(напр. зміна теми розмови, жарт, несподівана, неочікувана поведінка, «відчіпні» відповіді: „може бути, можливо”, „якщо так вважаєш” погодження з агресором: „знаєш, щось у цьому є”)

Поділити учнів на 6 груп:

Кожна обирає одну з описаних вище категорій реагування, готує у групах сценки про дієвий захист від агресії з використанням одного або кількох способів з цих категорій. Пограйтесь та обговоріть сценки.

Ситуації:

- Кілька колег насміхається з твого одягу говорячи, що він не модний та що це одяг старшого брата/сестри.
(застосуй вираження власної думки)
- Колега/подруга називає тебе дурнем и селюком.
(застосуй визначення меж)
- Група хлопців наказує тобі щоденно приносити їм гроші для здійснення покупок у шкільному магазинчику
(застосуй звернення про допомогу до іншої особи)
- Дізнаєшся, що твої подруги негарно про тебе висловлюються.
(застосуй розмову про наслідки)
- На перерві колеги провокують тебе, показуючи у твій бік пальцями та передражнюючи твій хід
(застосуй ігнорування)
- На перерві переглядаєш свої конспекти, а твій колега /подруга називають тебе підлизою та ти, хто «кує науку»
(застосуй несподіване враження агресора)

Кожна група обирає різні можливі види поведінки свідка в описаній ситуації. Після закінчення роботи кожна група представляє свою ситуацію та можливі види поведінки свідків.

Складаємо один каталог можливих видів поведінки свідка насильства наприклад:

- вдає, що не бачить,
- інформує дорослих,
- сміється з жертви,
- захищає жертву і т.п.

портрет свідка насильства

Як веде себе така особа?

Що думає у такій ситуації?

Які переживає емоції та почуття?

Що їй утруднює реагувати?

Чого потребує, щоб зреагувати?

Перевірка засвоєння учнями знань та вмінь

- Що ви розумієте під поняттям «фізичне насильство»?
- Чим небезпечне психічне насильство?
- Власні висновки з заняття.

Мотивація оцінок

Домашнє завдання

Аркуш «Злість, агресія чи насильство»

Заповни аркуш, роблячи позначення біля кожного опису поведінки, чи це злість, агресія чи насильство.

1. Весь клас віддавна насміхається над Варварою.	
2. Два колеги з одного класу б'ються на перерві	
3. Дитина кричить та тупцює ногами, якщо мама не хоче купити їй іграшки.	
4. старші хлопці у шкільному буфеті вимагають у малюків гроші.	
5. Група хлопців висилає Аліні неприємні sms - повідомлення.	
6. Кирило навмисно пошкодив рюкзак колеги.	
7. Колеги не дозволяють Денису вішати куртки в роздягальні, говорячи, що вона смердить.	
8. Ганна була так знервована, що кілька разів вдарила кулаком по столі.	
9. Подруги віддавна ігнорують Марту, вдаючи, що не чують, що вона говорить.	
10. Федір показав колезі образливий жест.	
11. Аня отримала одиницю та зі злості у неї заболів живіт.	
12. Микола зробив фото однокласника, коли той перевдягався на урок фізкультури та розмістив його в Інтернеті.	
13. Алла, будучи злою, образила подругу, говорячи про її батьків негарні речі.	